

คำวินิจฉัยของ นายสุวิทย์ ธีรพงษ์ ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๔/๒๕๕๕

วันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๕

เรื่อง นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ยุบพรรคธรรมสยาม

ประธานกรรมการการเลือกตั้งในฐานะนายทะเบียนพรรคการเมืองยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญว่า ข้อ ๑ เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๕๕๕ พรรคธรรมสยามได้แจ้งต่อนายทะเบียนพรรคการเมืองว่าในคราวประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๕๕ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๕๕ มีมติ ดังนี้

(๑) เปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคธรรมสยาม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) ข้อ ๖๗ การเลิกพรรค โดยยกเลิกความเดิมและให้ใช้ความใหม่ ดังนี้ “ข้อ ๖๗ พรรคธรรมสยามมีความมุ่งมั่นที่จะสนับสนุนการสถาปนาระบอบประชาธิปไตย อันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขให้มั่นคงสถาพรสืบไป ฉะนั้นสมาชิกพรรคจะช่วยกันดำรงรักษาพรรคให้คงอยู่คู่ปวงชนชาวไทยจนสุดความสามารถ เว้นไว้แต่ที่ประชุมใหญ่จะมีมติให้ยุบเลิกพรรคหรือรวมกับพรรคอื่น โดยมีมติในที่ประชุมไม่น้อยกว่าสองในสาม”

(๒) ที่ประชุมใหญ่พรรคธรรมสยามในคราวเดียวกันได้พิจารณาแล้วมีความเห็นว่าการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองไม่จำเป็นต้องทำในรูปแบบของพรรคการเมืองก็ได้ และอาจจะกระทำได้ดีและคล่องตัวกว่าโดยไม่ต้องห่วงเรื่องภาพพจน์ของพรรคจะเสียหายและกิจกรรมทางการเมืองนั้นควรที่จะอยู่ในชีวิตประจำวันของประชาชนทุกคนอยู่แล้ว โดยประชาชนไม่ต้องเป็นนักการเมืองหรือตั้งพรรคการเมือง แต่อย่างใดจึงมีความเห็นว่าการยุบพรรคแล้วหันมาให้ความสำคัญในเรื่องการให้ความรู้แก่ประชาชนในเรื่องการเมืองจะดีกว่า ซึ่งที่ประชุมเห็นด้วย และมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ยุบพรรคธรรมสยาม

ข้อ ๒ นายทะเบียนพรรคการเมืองได้ตอบรับการเปลี่ยนแปลงข้อบังคับพรรคธรรมสยาม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕) ข้อ ๖๗ ตามนัยมาตรา ๓๓ แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ แล้ว

จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามบทบัญญัติของพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๖๕ (๑) ดังนี้

ข้อ ๑ การยุบพรรคธรรมสยามตามมติที่ประชุมใหญ่พรรคเป็นการดำเนินการตามข้อบังคับพรรคธรรมสยาม พ.ศ. ๒๕๕๑ (ฉบับแก้ไข) (แก้ไขเพิ่มเติม ครั้งที่ ๑ พ.ศ. ๒๕๕๕) ข้อ ๖๗

ข้อ ๒ จึงมีเหตุให้ยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ (๑) นายทะเบียนพรรคการเมืองจึงยื่นคำร้องเพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรคการเมืองตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง

นายเกริกชัย เจริญรัชต์ภาคย์ หัวหน้าพรรคธรรมสยาม ชี้แจงว่า

พรรคธรรมสยามมีเจตนาขอยุบพรรคโดยสุจริต เนื่องจากได้พิจารณาแล้วเห็นว่าปัจจุบันนี้มีพรรคการเมืองพรรคเล็กพรรคน้อยเป็นจำนวนมาก ถึงแม้รัฐธรรมนูญฉบับปัจจุบันจะให้สิทธิเสรีภาพในการตั้งพรรคการเมืองอย่างเต็มที่ก็ตาม แต่การมีพรรคการเมืองเป็นจำนวนมากแต่ขาดคุณภาพในการสร้างสรรค์งานทางการเมืองนั้นไม่ได้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาการเมืองไทย พรรคธรรมสยามโดยความเห็นชอบของสมาชิกพรรคในการประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๔๔ ครั้งที่ ๑ เมื่อวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๔๔ เห็นว่า การทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพนั้น ไม่จำเป็นต้องทำในรูปของพรรคการเมืองก็ได้ และยังสามารถทำได้คล่องตัวกว่า รวมทั้งมติของที่ประชุมพรรคยังมีความเห็นว่าควรเสริมสร้างแนวคิดที่ดีในทางการเมืองได้โดยไม่จำเป็นต้องอาศัยรูปแบบพรรคการเมือง จึงขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณานุญาตให้มีคำสั่งยุบพรรคธรรมสยาม

พระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑

มาตรา ๖ “ให้ประธานกรรมการการเลือกตั้งเป็นนายทะเบียนมีอำนาจหน้าที่ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

ให้สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งมีหน้าที่รับคำขอแจ้งการจัดตั้งพรรคการเมืองควบคุมตรวจสอบการดำเนินงานของพรรคการเมือง และปฏิบัติงานให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญนี้”

มาตรา ๓๓ “เมื่อมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายพรรคการเมือง ข้อบังคับพรรคการเมือง หรือรายการตามมาตรา ๑๓ วรรคสอง (๕) ที่จัดแจ้งไว้กับนายทะเบียน หรือรายละเอียดที่แจ้งไว้ในแบบตามมาตรา ๓๐ ให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้นเป็นหนังสือต่อนายทะเบียนภายในสามสิบวันนับแต่วันที่ได้มีการเปลี่ยนแปลงเพื่อให้พิจารณาแก้ไขรายละเอียดดังกล่าว

การเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งจะสมบูรณ์ต่อเมื่อได้รับแจ้งการตอบรับการเปลี่ยนแปลงจากนายทะเบียน และให้นำมาตรา ๑๔ และมาตรา ๑๗ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ถ้าหัวหน้าพรรคการเมืองไม่แจ้งการเปลี่ยนแปลงตามวรรคหนึ่งภายในระยะเวลาดังกล่าวให้นายทะเบียนมีอำนาจสั่งให้หัวหน้าพรรคการเมืองแจ้งการเปลี่ยนแปลงนั้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด

การแก้ไขรายการที่ได้ประกาศไว้ตามมาตรา ๑๘ ให้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา”

มาตรา ๖๕ “พรรคการเมืองย่อมเลิกหรือยุบด้วยเหตุใดเหตุหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(๑) มีเหตุต้องเลิกตามข้อบังคับพรรคการเมือง

(๒) มีจำนวนสมาชิกเหลือไม่ถึงสิบห้าคน

(๓) มีการยุบพรรคการเมืองไปรวมกับพรรคการเมืองอื่นตามหมวด ๕

(๔) มีคำสั่งศาลรัฐธรรมนูญยุบพรรคการเมือง

(๕) ไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรา ๒๕ มาตรา ๒๖ มาตรา ๒๕ มาตรา ๓๕ หรือ
มาตรา ๖๒

เมื่อปรากฏต่อนายทะเบียนว่าพรรคการเมืองใดมีเหตุตามที่ระบุไว้ใน (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) ให้นายทะเบียนยื่นคำร้องต่อศาลรัฐธรรมนูญภายในสิบห้าวันนับแต่วันที่ความปรากฏต่อนายทะเบียน เมื่อศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาแล้วเห็นว่า มีเหตุดังกล่าวเกิดขึ้นกับพรรคการเมืองตามคำร้องของนายทะเบียน ให้ศาลรัฐธรรมนูญสั่งให้ยุบพรรคการเมืองนั้น

ในกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งให้ยุบพรรคการเมืองใดแล้ว ให้นายทะเบียนประกาศคำสั่งยุบพรรคการเมืองนั้นในราชกิจจานุเบกษา”

พิเคราะห์แล้วเห็นว่า เรื่องนี้นายทะเบียนพรรคการเมืองขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรค รามสยาม ด้วยเหตุที่พรรครามสยามมีมติ (โดยที่ประชุมใหญ่ของพรรค) ให้ยุบพรรค ซึ่งเป็นไปตาม ข้อบังคับของพรรคนั่นเอง กรณีต้องด้วยมาตรา ๖๕ (๑) แห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญ ว่าด้วยพรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ ประกอบกับหัวหน้าพรรครามสยามก็ได้ชี้แจงย้ำว่า มีเจตนา ขอยุบพรรคโดยสุจริต เพราะเห็นว่า การทำกิจกรรมทางการเมืองให้มีคุณภาพไม่จำเป็นต้องทำในรูปของ พรรคการเมือง และขอให้ศาลรัฐธรรมนูญมีคำสั่งยุบพรรครามสยามด้วย จึงเห็นควรมีคำสั่งให้ยุบพรรค รามสยาม

ด้วยเหตุผลดังได้วินิจฉัยมา อาศัยอำนาจตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วย พรรคการเมือง พ.ศ. ๒๕๔๑ มาตรา ๖๕ วรรคสอง จึงมีคำสั่งให้ยุบพรรครามสยาม

นายสุวิทย์ ธีรพงษ์

ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ